Zbornik sudske prakse

MIŠLJENJE NEZAVISNOG ODVJETNIKA
MACIEJA SZPUNARA
od 10. siječnja 2019.[1]

Predmet C-507/17

Google LLC, pravni sljednik Googlea Inc.
protiv
Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL),
uz sudjelovanje
Wikimedia Foundation Inc.,
Fondation pour la liberté de la presse,
Microsoft Corp.,
Reporters Committee for Freedom of the Press i dr.,
Article 19 i dr.,
Internet Freedom Foundation i dr.,
Défenseur des droits

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Conseil d'État (Državno vijeće, Francuska))

„Zahtjev za prethodnu odluku – Osobni podaci – Doseg prava na uklanjanje poveznica – Presuda od 13. svibnja 2014., Google Spain i Google, C-131/12 – Uklanjanje poveznice na nastavku naziva domene koji odgovara državi članici u kojoj je izvršen zahtjev ili na nastavke naziva domene pretraživača koji odgovaraju nacionalnim nastavcima tog pretraživača za sve države članice"

I. Uvod

1. Zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Conseil d'État (Državno vijeće, Francuska) podnesen je nakon presude Google Spain i Google[2] te će pružiti Sudu priliku da pojasni teritorijalno područje primjene Direktive 95/46/EZ[3]. Dobro je poznato da je u tom predmetu Sud utvrdio „pravo na zaborav" jer u određenim okolnostima pojedinac može zatražiti da operater pretraživača ukloni internetske poveznice. U ovom se predmetu Sud poziva da pojasni teritorijalni doseg uklanjanja poveznica te da utvrdi zahtijeva li se odredbama Direktive 95/46 uklanjanje poveznica na nacionalnoj, europskoj ili svjetskoj razini.

2. U ovom ću predmetu predložiti Sudu uklanjanje poveznica na europskoj razini: operater pretraživača treba biti dužan ukloniti poveznice iz rezultata prikazanih nastavno na pretragu izvršenu u mjestu koje se nalazi u Europskoj uniji.

1 Izvorni jezik: francuski

2 Presuda od 13. svibnja 2014. (C-131/12, EU:C:2014:317)

3 Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL 1995., L 281, str. 31.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 7., str. 88.)

II. Pravni okvir

A. Pravo Unije

1. Direktiva 95/46

3. U skladu s člankom 1., Direktiva 95/46 ima za cilj zaštitu temeljnih prava i sloboda fizičkih osoba, a posebno prava na privatnost u vezi s obradom osobnih podataka, kao i uklanjanje zapreka slobodnom prijenosu tih podataka.

4. Članak 2. Direktive 95/46 određuje da „[u] smislu ove Direktive:

(a) ‚osobni podaci' znači bilo koji podaci koji se odnose na utvrđenu fizičku osobu ili fizičku osobu koju se može utvrditi (‚osoba čiji se podaci obrađuju'); osoba koja se može utvrditi je osoba čiji je identitet moguće utvrditi, izravno ili neizravno, a posebno navođenjem identifikacijskog broja ili jednog ili više činitelja značajnih za njegov fizički, fiziološki, mentalni, gospodarski, kulturni ili socijalni identitet;

(b) ‚obrada osobnih podataka' (‚obrada') znači bilo koji postupak ili skup postupaka koji se provode nad osobnim podacima, bilo automatskim putem ili ne, kao što je prikupljanje, snimanje, organiziranje, pohrana, prilagođavanje ili mijenjanje, vraćanje, obavljanje uvida, uporaba, otkrivanje prijenosom i širenjem ili stavljanje na raspolaganje drugim načinom, poravnavanje ili kombiniranje, blokiranje, brisanje ili uništavanje;

[…]

(d) ‚nadzornik' znači fizička ili pravna osoba, javno tijelo, agencija ili bilo koje drugo tijelo koje samo ili zajedno s drugima utvrđuje svrhu i načine obrade osobnih podataka; kada su svrha i načini obrade utvrđeni nacionalnim zakonodavstvom ili pravom Zajednice, nadzornik ili posebna mjerila za njegovo imenovanje mogu se utvrditi nacionalnim zakonodavstvom ili pravom Zajednice;

[…]

(h) ‚suglasnost osobe čiji se podaci obrađuju' znači svaka dobrovoljno dana, posebna i informirana izjava volje, kojom osoba čiji se podaci obrađuju daje svoju suglasnost da se obrade osobni podaci koji se na nju odnose."

5. Članak 3. te direktive, naslovljen „Područje primjene", u stavku 1. navodi:

„Ova Direktiva se primjenjuje na osobne podatke koji se u cijelosti ili djelomično obrađuju automatskim putem i na obradu podataka koja nije automatska, a koja čini dio sustava arhiviranja ili će činiti dio sustava arhiviranja."

6. Članak 4. navedene direktive, naslovljen, „Primjena nacionalnog prava", predviđa:

„1. Svaka država članica na obradu osobnih podataka primjenjuje nacionalne propise koje donese u skladu s ovom Direktivom kada:

(a) se obrada provodi u smislu aktivnosti poslovnog nastana nadzornika na području države članice; kada taj nadzornik ima poslovni nastan na području nekoliko država članica, on mora poduzeti potrebne mjere kako bi osigurao da svaki od tih poslovnih nastana ispunjava obveze propisane važećim nacionalnim pravom;

[…]”

7. U poglavlju II. odjeljku I. Direktive 95/46, naslovljenom „Načela koja se odnose na kvalitetu podataka”, članak 6. određuje:

„1. Države članice osiguravaju da su osobni podaci;

(a) obrađeni pošteno i zakonito;

(b) prikupljeni u posebne, izričite i zakonite svrhe te da ih se dalje ne obrađuje na način koji bi bio nespojiv s tom svrhom. Daljnja obrada podataka u povijesne, statističke ili znanstvene svrhe ne smatra se nespojivom pod uvjetom da ta država članica osigura odgovarajuću zaštitu;

(c) prikladni, relevantni i da nisu pretjerani u odnosu na svrhu zbog koje se prikupljaju i/ili dalje obrađuju;

(d) točni i, po potrebi, dopunjeni; potrebno je poduzeti sve odgovarajuće mjere da se podaci koji su netočni ili nepotpuni izbrišu ili isprave, uzimajući u obzir svrhu zbog koje se prikupljaju ili zbog koje se dalje obrađuju;

(e) čuvani u obliku koji omogućava identifikaciju osoba čiji se podaci obrađuju samo tijekom razdoblja potrebnog u svrhe zbog kojih se podaci prikupljaju ili zbog kojih se dalje obrađuju. Države članice dužne su predvidjeti odgovarajuću zaštitu za pohranu osobnih podataka za duža razdoblja ili za povijesnu, statističku ili znanstvenu uporabu.

2. Nadzornik mora osigurati postupanje u skladu sa stavkom 1. ovog članka.”

8. U poglavlju II. odjeljku II. Direktive 95/46, naslovljenom „Mjerila za zakonitost obrade podataka”, članak 7. određuje:

„Države članice osiguravaju da se osobni podaci mogu obrađivati jedino ako:

[…]

(f) je obrada potrebna u svrhe zakonitog interesa kojeg ima nadzornik ili treća stranka ili stranke kojima se podaci otkrivaju, osim kada su ti podaci podređeni interesu za temeljna prava i slobode osobe čiji se podaci obrađuju koja zahtijeva zaštitu na temelju članka 1. stavka 1. ove Direktive.”

9. Članak 12. te direktive, naslovljen „Pravo na pristup”, predviđa:

„Države članice osiguravaju da svaka osoba čiji se podaci obrađuju ima pravo dobiti od nadzornika:

[…]

(b) prema potrebi, ispravak, brisanje ili blokiranje podataka čija obrada nije u skladu s ovom Direktivom, posebno zbog nepotpunih ili netočnih podataka;

[…]”

10. Članak 14. navedene direktive, naslovljen „Pravo osobe čiji se podaci obrađuju na prigovor”, određuje:

„Države članice odobravaju osobi čiji se podaci obrađuju pravo:

(a) barem u slučajevima iz članka 7. stavaka (e) i (f) ove Direktive, da prigovori u bilo kojem trenutku zbog jakih i zakonitih razloga u vezi njezine određene situacije na obradu podataka koji se odnose na nju, osim kada je drugačije propisano nacionalnim zakonodavstvom. Ako je prigovor osnovan, obrada koju je započeo nadzornik ne smije više obuhvaćati te podatke;

[…]”

11. Članak 28. iste direktive, naslovljen „Nadzorno tijelo”, glasi kako slijedi:

„1. Svaka država članica osigurava da je jedno ili više javnih tijela na njenom području odgovorno za nadzor primjene odredbi koje su donijele države članice u skladu s ovom Direktivom.

[…]

3. Svako tijelo posebno ima:

– istražne ovlasti, kao što je ovlast pristupa podacima koji su predmet postupaka obrade i ovlasti za prikupljanje svih podataka potrebnih za izvršavanje svojih nadzornih dužnosti,

– učinkovite ovlasti za posredovanje, kao što je na primjer […] ovlasti naređivanja blokiranja, brisanja ili uništavanja podataka, nametanja privremene ili konačne zabrane obrade […],

[…]

Protiv odluka nadzornog tijela mogu se izjaviti žalbe putem sudova.

4. Svako nadzorno tijelo razmatra zahtjeve koje podnese bilo koja osoba ili bilo koja udruga koja zastupa tu osobu, u vezi zaštite njezinih prava i sloboda u odnosu na obradu osobnih podataka. Tu osobu se izvještava o ishodu tog zahtjeva.

[…]

6. Svako nadzorno tijelo je na području svoje države članice nadležno za provedbu ovlasti koje su mu dodijeljene u skladu sa stavkom 3. ovog članka, neovisno o tome koje se nacionalno pravo primjenjuje na tu obradu. Svako tijelo može zatražiti tijelo druge države članice da provodi svoje ovlasti.

Nadzorna tijela međusobno surađuju u mjeri potrebnoj za izvršavanje svojih ovlasti, posebno razmjenom korisnih podataka.

[…]”

2. Uredba (EU) 2016/679

12. Uredba (EU) 2016/679[4] primjenjuje se, na temelju njezina članka 99. stavka 2., od 25. svibnja 2018. Članak 94. stavak 1. te uredbe određuje da se Direktiva 95/46 stavlja izvan snage s učinkom od istog datuma.

13. Članak 17. te uredbe, naslovljen „Pravo na brisanje (‚pravo na zaborav')", glasi kako slijedi:

„1. Ispitanik ima pravo od voditelja obrade ishoditi brisanje osobnih podataka koji se na njega odnose bez nepotrebnog odgađanja te voditelj obrade ima obvezu obrisati osobne podatke bez nepotrebnog odgađanja ako je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:

(a) osobni podaci više nisu nužni u odnosu na svrhe za koje su prikupljeni ili na drugi način obrađeni;

(b) ispitanik povuče privolu na kojoj se obrada temelji u skladu s člankom 6. stavkom 1. točkom (a) ili člankom 9. stavkom 2. točkom (a) i ako ne postoji druga pravna osnova za obradu;

(c) ispitanik uloži prigovor na obradu u skladu s člankom 21. stavkom 1. te ne postoje jači legitimni razlozi za obradu, ili ispitanik uloži prigovor na obradu u skladu s člankom 21. stavkom 2.;

(d) osobni podaci nezakonito su obrađeni;

(e) osobni podaci moraju se brisati radi poštovanja pravne obveze iz prava Unije ili prava države članice kojem podliježe voditelj obrade;

(f) osobni podaci prikupljeni su u vezi s ponudom usluga informacijskog društva iz članka 8. stavka 1.

2. Ako je voditelj obrade javno objavio osobne podatke i dužan je u skladu sa stavkom 1. obrisati te osobne podatke, uzimajući u obzir dostupnu tehnologiju i trošak provedbe, voditelj obrade poduzima razumne mjere, uključujući tehničke mjere, kako bi informirao voditelje obrade koji obrađuju osobne podatke da je ispitanik zatražio od tih voditelja obrade da izbrišu sve poveznice do njih ili kopiju ili rekonstrukciju tih osobnih podataka.

3. Stavci 1. i 2. ne primjenjuju se u mjeri u kojoj je obrada nužna:

(a) radi ostvarivanja prava na slobodu izražavanja i informiranja;

(b) radi poštovanja pravne obveze kojom se zahtijeva obrada u pravu Unije ili pravu države članice kojem podliježe voditelj obrade ili za izvršavanje zadaće od javnog interesa ili pri izvršavanju službene ovlasti voditelja obrade;

(c) zbog javnog interesa u području javnog zdravlja u skladu s člankom 9. stavkom 2. točkama (h) i (i) kao i člankom 9. stavkom 3.;

(d) u svrhe arhiviranja u javnom interesu, u svrhe znanstvenog ili povijesnog istraživanja ili u statističke svrhe u skladu s člankom 89. stavkom 1. u mjeri u kojoj je vjerojatno da se pravom iz stavka 1. može onemogućiti ili ozbiljno ugroziti postizanje ciljeva te obrade; ili

(e) radi postavljanja, ostvarivanja ili obrane pravnih zahtjeva."

4 Uredba Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL 2018., L 119, str. 1. i ispravak SL 2016., L 127, str. 2.)

14. Članak 18. Uredbe 2016/679, naslovljen „Pravo na ograničenje obrade”, određuje:

„1. Ispitanik ima pravo od voditelja obrade ishoditi ograničenje obrade ako je ispunjeno jedno od sljedećeg:

(a) ispitanik osporava točnost osobnih podataka, na razdoblje kojim se voditelju obrade omogućuje provjera točnosti osobnih podataka;

(b) obrada je nezakonita i ispitanik se protivi brisanju osobnih podataka te umjesto toga traži ograničenje njihove uporabe;

[…]

(d) ispitanik je uložio prigovor na obradu na temelju članka 21. stavka 1. očekujući potvrdu nadilaze li legitimni razlozi voditelja obrade razloge ispitanika.

2. Ako je obrada ograničena stavkom 1., takvi osobni podaci smiju se obrađivati samo uz privolu ispitanika, uz iznimku pohrane, ili za postavljanje, ostvarivanje ili obranu pravnih zahtjeva ili zaštitu prava druge fizičke ili pravne osobe ili zbog važnog javnog interesa Unije ili države članice.

3. Ispitanika koji je ishodio ograničenje obrade na temelju stavka 1. voditelj obrade izvješćuje prije nego što ograničenje obrade bude ukinuto.”

15. Članak 21. te uredbe, naslovljen „Pravo na prigovor”, u stavku 1. predviđa:

„Ispitanik ima pravo na temelju svoje posebne situacije u svakom trenutku uložiti prigovor na obradu osobnih podataka koji se odnose na njega, u skladu s člankom 6. stavkom 1. točkom (e) ili (f), uključujući izradu profila koja se temelji na tim odredbama. Voditelj obrade više ne smije obrađivati osobne podatke osim ako voditelj obrade dokaže da postoje uvjerljivi legitimni razlozi za obradu koji nadilaze interese, prava i slobode ispitanika ili radi postavljanja, ostvarivanja ili obrane pravnih zahtjeva.”

16. Članak 85. navedene uredbe, naslovljen „Obrada i sloboda izražavanja i informiranja”, navodi:

„1. Države članice zakonom usklađuju pravo na zaštitu osobnih podataka u skladu s ovom Uredbom s pravom na slobodu izražavanja i informiranja, što uključuje obradu u novinarske svrhe i svrhe akademskog, umjetničkog ili književnog izražavanja.

2. U vezi s obradom koja se obavlja u novinarske svrhe ili u svrhe akademskog, umjetničkog ili književnog izražavanja, države članice predviđaju izuzeća ili odstupanja od poglavlja II. (načela), poglavlja III. (prava ispitanika), poglavlja IV. (voditelj obrade i izvršitelj obrade), poglavlja V. (prijenos osobnih podataka trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama), poglavlja VI. (neovisna nadzorna tijela), poglavlja VII. (suradnja i konzistentnost) i poglavlja IX. (posebne situacije obrade) ako su ona potrebna kako bi se uskladilo pravo na zaštitu osobnih podataka sa slobodom izražavanja i informiranja.

3. Svaka država članica Komisiji priopćuje odredbe svojih zakona koje je donijela u skladu sa stavkom 2. te, bez odgode, o svim daljnjim izmjenama zakona ili izmjeni koja na njih utječe.”

B. Francusko pravo

17. Provedba Direktive 95/46 u francuskom pravu osigurana je loi nº 78-17 du 6 janvier 1978 relative à l'informatique, aux fichiers et aux libertés (Zakon br. 78-17 od 6. siječnja 1978. o informacijskim tehnologijama, datotekama i slobodama, u daljnjem tekstu: Zakon od 6. siječnja 1978.).

III. Činjenice i glavni postupak

18. Predsjednica Commission nationale de l'informatique et des libertés (Državna komisija za informatičke tehnologije i slobode, u daljnjem tekstu: CNIL) naložila je odlukom od 21. svibnja 2015., na temelju zahtjeva fizičke osobe koji se odnosi na uklanjanje poveznica prema mrežnim stranicama s popisa rezultata prikazanog nastavno na izvršenu pretragu o njezinu osobnom imenu, društvu Google LLC da to uklanjanje izvrši na svim nastavcima naziva domene svojeg pretraživača.

19. Google je odbio postupiti u skladu s tim nalogom, pri čemu je izbrisao samo predmetne poveznice za rezultate koji se prikazuju nakon izvršenih pretraga na inačicama njegova pretraživača čiji naziv domene odgovara državi članici Unije.

20. Osim toga, CNIL je smatrao nedovoljnim dodatan prijedlog takozvanog „geografskog blokiranja", koji je iznio Google nakon isteka roka za izvršenje naloga, kojim se onemogućuje da se s IP adrese za koju se smatra da se nalazi u državi članici u kojoj je osoba čiji se podaci obrađuju rezident pristupi spornim rezultatima nastavno na izvršenu pretragu o njezinu osobnom imenu, neovisno o različitoj inačici pretraživača kojom se koristio korisnik interneta.

21. Nakon što je CNIL utvrdio da Google u određenom roku nije postupio u skladu s tim nalogom, odlukom od 10. ožujka 2016. izrekao je protiv njega javno objavljenu sankciju od 100 000 eura.

22. Google je u zahtjevu koji je podnio Conseilu d'État (Državno vijeće, Francuska) tražio poništenje te odluke.

23. Conseil d'État (Državno vijeće, Francuska) dopustilo je u okviru tog postupka intervenciju društvima Wikimedia Foundation Inc., Fondation pour la liberté de la presse, Microsoft Corp., Reporters Committee for Freedom of the Press i dr., Article 19 i dr., kao i društvu Internet Freedom Foundation i dr. jer su to opravdali dovoljnim interesom za poništenje pobijane odluke.

24. Conseil d'État (Državno vijeće, Francuska) ističe da je obrada osobnih podataka koju provodi pretraživač kojim se koristi Google, uzimajući u obzir aktivnosti promicanja i prodaje oglašivačkih prostora koje se provode u Francuskoj posredstvom njegova društva kćeri Google France, obuhvaćena područjem primjene Zakona od 6. siječnja 1978. kojim se osigurava prijenos Direktive 95/46 u francusko pravo.

25. Osim toga, Conseil d'État (Državno vijeće, Francuska) utvrđuje da se pretraživač kojim se koristi Google razlikuje prema geografskim nastavcima nazivâ domene, radi prilagođavanja rezultata koji se prikazuju prema osobitostima, osobito jezičnim, različitih zemalja u kojima to društvo obavlja svoju djelatnost. Nakon što je pretraga izvršena s domene „google.com", Google u načelu automatski preusmjerava tu pretragu na naziv domene koji odgovara zemlji iz koje se, s pomoću identifikacije IP adrese korisnika interneta, ta pretraga smatra izvršenom. Međutim, neovisno o njegovoj lokaciji, korisnik interneta ima mogućnost izvršavati svoje pretrage na drugim nazivima domena pretraživača. Osim toga, iako se rezultati mogu razlikovati prema tome s kojeg je naziva domene pretraga na pretraživaču izvršena, nesporno je da poveznice koje se prikazuju kao odgovor na pretragu proizlaze iz zajedničkih baza podataka i postupka indeksacije.

26. Conseil d'État (Državno vijeće, Francuska) smatra da, uzimajući u obzir, s jedne strane, činjenicu da se svim nazivima domene pretraživača Googlea može pristupiti s francuskog državnog područja te, s druge strane, postojanje mrežnih pristupnika između tih različitih naziva domena, kojih su primjer, među ostalim, automatsko preusmjeravanje te, usto, prisutnost kolačića (*cookies*) na nastavcima pretraživača različitim od onog nastavka na kojem su prvotno spremljeni, pri čemu se u pogledu tog pretraživača, na koji se, uostalom, odnosila samo jedna prijava CNIL-u, treba smatrati da provodi jedinstvenu obradu osobnih podataka za potrebe primjene Zakona od 6. siječnja 1978. Iz toga proizlazi da obradu osobnih podataka pretraživača kojim se koristi Google provodi jedno od njegovih društava kćeri, odnosno Google France, sa sjedištem na francuskom državnom području, te da se, na temelju toga, na njega primjenjuje Zakon od 6. siječnja 1978.

27. Pred Conseilom d'État (Državno vijeće, Francuska), Google tvrdi da se sporna sankcija temelji na pogrešnom tumačenju odredbi Zakona od 6. siječnja 1978. kojima se prenosi članak 12. točka (b) i članak 14. točka (a) Direktive 95/46, na temelju kojih je Sud u presudi Google Spain i Google [5] priznao „pravo na uklanjanje poveznica". Google tvrdi da to pravo ne znači nužno da se sporne poveznice uklanjaju, bez geografskih ograničenja, na svim nazivima domene njegova pretraživača. K tomu, CNIL je prihvaćanjem takvog tumačenja, povrijedio načela učtivosti [(*comitas*)] i neuplitanja priznatih u međunarodnom javnom pravu te je nerazmjerno ugrozio slobode izražavanja, informiranja, priopćavanja i tiska, zajamčene, među ostalim, člankom 11. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja).

IV. Prethodna pitanja i postupak pred Sudom

28. Budući da je Conseil d'État (Državno vijeće, Francuska) utvrdio da ta argumentacija postavlja nekoliko ozbiljnih teškoća u tumačenju Direktive 95/46, odlučilo je prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Treba li ‚pravo na uklanjanje poveznica', kako ga je [Sud] utvrdio u svojoj presudi [Google Spain i Google [6]] na temelju odredbi članka 12. točke (b) i članka 14. točke (a) Direktive [95/46], tumačiti na način da je operater pretraživača, prilikom ispunjavanja zahtjeva za uklanjanje poveznica, dužan izvršiti to uklanjanje na svim nazivima domene svojeg pretraživača, tako da se sporne poveznice više ne pojavljuju bez obzira na mjesto s kojeg se izvršava pretraga o osobnom imenu podnositelja zahtjeva, uključujući izvan teritorijalnog područja primjene Direktive [95/46]?

2. U slučaju negativnog odgovora na to prvo pitanje, treba li ‚pravo na uklanjanje poveznica' kako ga je [Sud] utvrdio u svojoj prethodno navedenoj presudi, tumačiti na način da je operater pretraživača prilikom ispunjavanja zahtjeva za uklanjanje poveznica dužan ukloniti samo sporne poveznice na rezultate prikazane nastavno na izvršenu pretragu o osobnom imenu podnositelja zahtjeva na nazivu domene koji odgovara državi iz koje se zahtjev smatra izvršenim ili, općenitije, na nazivima domene pretraživača koji odgovaraju nacionalnim nastavcima tog pretraživača za sve države članice Europske unije?

3. K tomu, kako bi se dopunila obveza navedena u drugom pitanju, treba li ‚pravo na uklanjanje poveznica', kako ga je [Sud] utvrdio u svojoj prethodno navedenoj presudi, tumačiti na način da je operater pretraživača, koji ispunjava zahtjev za uklanjanje poveznica, dužan ukloniti sporne rezultate pretrage prikazane nastavno na izvršenu pretragu o osobnom imenu podnositelja zahtjeva tehnikom zvanom „geografsko blokiranje", s IP adrese za koju se smatra da se nalazi u državi članici u kojoj je nositelj ‚prava na uklanjanje poveznica' rezident, ili pak, općenitije, s IP adrese za koju se smatra da se nalazi u nekoj od država članica na koje se primjenjuje Direktiva [95/46], neovisno o nazivu domene koji upotrebljava korisnik interneta koji izvršava pretragu?"

5 Presuda od 13. svibnja 2014. (C-131/12, EU:C:2014:317)

6 Presuda od 13. svibnja 2014. (C-131/12, EU:C:2014:317)

29. Pisana očitovanja podnijeli su Google, CNIL, Wikimedia Foundation, Fondation pour la liberté de la presse, Reporters Committee for Freedom of the Press i dr., Article 19 i dr., Internet Freedom Foundation i dr., Défenseur des droits, francuska, irska, grčka, talijanska, austrijska, i poljska vlada te Europska komisija.

30. Sve su te stranke, osim Défenseur des droits i talijanske vlade, kao i Microsoft, saslušane na raspravi koja se održala 11. rujna 2018.

V. Analiza

31. Pitanja suda koji je uputio zahtjev ne odnose se na tumačenje odredbi Uredbe 2016/679, nego na odredbe Direktive 95/46. Međutim, ta je uredba, koja se primjenjuje od 25. svibnja 2018.[7], stavila izvan snage Direktivu s učinkom od istog datuma[8].

32. Budući da se u francuskom pravu o upravnom postupku na spor primjenjuje onaj zakon koji je na snazi na datum na koji je donesena pobijana odluka, nesporno je da je Direktiva 95/46 primjenjiva u glavnom postupku. Slijedom toga, od Suda se traži da protumači odredbe te direktive.

A. Prvo prethodno pitanje

33. U prvom prethodnom pitanju Conseil d'État (Državno vijeće, Francuska) u biti pita Sud je li operater pretraživača, prilikom ispunjavanja zahtjeva za uklanjanje poveznica, dužan izvršiti to uklanjanje na svim nazivima domene svojeg pretraživača, tako da se sporne poveznice više ne pojavljuju bez obzira na mjesto s kojeg se izvršava pretraga o osobnom imenu podnositelja zahtjeva.

34. CNIL, Défenseur des droits i francuska, talijanska i austrijska vlada ističu potrebu učinkovite i potpune zaštite prava na zaštitu osobnih podataka, zajamčenog člankom 8. Povelje, i korisnog učinka prava na uklanjanje poveznica, koje proizlazi iz članka 12. točke (b) i članka 14. prvog stavka točke (a) Direktive 95/46, pri čemu su tvrdili da je potrebna obveza uklanjanja poveznica na svjetskoj razini kako bi se osigurala djelotvornost tih prava. Čini se da je to i stajalište „radne skupine ‚Article 29' o zaštiti podataka"[9] u njezinim „Smjernicama za izvršenje presude [Google Spain i Google[10]]" od 26. studenoga 2014.[11] (u daljnjem tekstu: Smjernice). Naime, ta skupina ističe da, „[k]ako bi se osigurao puni učinak pravâ osoba čiji se podaci obrađuju utvrđenih u presudi Suda, odluke o uklanjanju poveznica treba izvršiti tako da se zajamči učinkovita i potpuna zaštita pravâ osoba čiji se podaci obrađuju i da se ne može zaobići europsko zakonodavstvo. U tom smislu, ograničavanje uklanjanja poveznica na domene Europske unije zbog toga što su korisnici skloni pristupati pretraživačima preko svojih nacionalnih domena ne može se stoga smatrati dovoljnim sredstvom kako bi se dostatno zajamčila prava osoba čiji se podaci obrađuju u skladu s presudom Suda. U praksi, to znači da svako uklanjanje poveznica treba primijeniti i na sve obuhvaćene domene, uključujući domene.com"[12].

7 Na temelju članka 99. stavka 2. Uredbe 2016/679

8 Vidjeti članak 94. stavak 1. Uredbe 2016/679.

9 Stupanjem na snagu Uredbe 2016/679, ta radna skupina zamijenjena je Europskim odborom za zaštitu podataka (vidjeti članak 68. i članak 94. stavak 2. Uredbe 2016/679).

10 Presuda od 13. svibnja 2014. (C-131/12, EU:C:2014:317)

11 Dostupne na https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp225_fr.pdf

12 Vidjeti točku 7. Smjernica.

35. Suprotno tomu, Google, Wikimedia Foundation, Fondation pour la liberté de la presse, Reporters Committee for Freedom of the Press i dr., Article 19 i dr., Internet Freedom Foundation i dr., irska, grčka i poljska vlada te Komisija u biti tvrde da uvođenje prava na uklanjanje poveznica na svjetskoj razini na temelju prava Unije nije u skladu s tim pravom, ni s međunarodnim javnim pravom te je opasan presedan jer se njime poziva autoritativne režime da također zahtijevaju provedbu svojih odluka o cenzuri na svjetskoj razini.

36. Ideja o uklanjanju poveznica na svjetskoj razini može biti zanimljiva zbog svoje radikalnosti, jasnoće, jednostavnosti i učinkovitosti. Međutim, ne mogu prihvatiti to rješenje jer se njime uzima u obzir samo jedna strana medalje, odnosno zaštita podataka pojedinca.

1. Presuda Google Spain i Google

37. Polazišna je točka moje analize presuda Google Spain i Google [13].

38. U toj se presudi nije utvrdio zemljopisni doseg provedbe uklanjanja poveznica. Međutim, ona sadržava niz elemenata, osobito u pogledu pitanja teritorijalnog područja primjene Direktive 95/46, na koje je ovdje potrebno podsjetiti.

39. Jedno od pitanja bilo je u kojim se uvjetima Direktiva 95/46 teritorijalno primjenjuje na obradu osobnih podataka koja se provodi u okviru aktivnosti pretraživača, kao što je Google Search, kojim se koristi Google Inc., društvo majka grupe Google čije je sjedište u Sjedinjenim Američkim Državama.

40. U tom je pogledu Sud odlučio, na temelju članka 4. stavka 1. točke (a) Direktive 95/46, kojim se predviđa kriterij da se „obrada [osobnih podataka] provodi u smislu aktivnosti poslovnog nastana nadzornika na području države članice", da teritorijalno područje primjene Direktive 95/46 obuhvaća slučajeve u kojima operater pretraživača u državi članici osnuje podružnicu ili društvo kćer s ciljem promocije i prodaje oglašivačkih prostora na tom pretraživaču i čija je aktivnost usmjerena na stanovnike te države članice (kao što je Google Spain ili, u ovom slučaju, Google France) [14].

41. Time je Sud odbio argument koji su istaknuli Google Spain i Google Inc. u kojem su tvrdili da se predmetna obrada osobnih podataka nije provodila „u smislu aktivnosti" Googlea Spain, nego isključivo Googlea Inc., koji očito iskorištava Google Search bez bilo kakvog sudjelovanja Googlea Spain, čija je aktivnost ograničena na pružanje podrške oglašivačkim aktivnostima grupe Google koja je različita od njezine usluge pretraživača.

42. U tom je pogledu Sud pojasnio da je cilj Direktive 95/46 učinkovita i potpuna zaštita temeljnih prava i sloboda fizičkih osoba, a posebno prava na privatnost u vezi s obradom osobnih podataka i da se izraz „u smislu aktivnosti" ne može restriktivno tumačiti [15]. K tomu, iz članka 4. Direktive 95/46 proizlazi da je zakonodavac Unije, propisujući osobito široko područje teritorijalne primjene, želio izbjeći to da pojedinac bude lišen zaštite koju mu jamči ta direktiva kao i zaobilaženje te zaštite [16].

13 Presuda od 13. svibnja 2014. (C-131/12, EU:C:2014:317)

14 Vidjeti presudu od 13. svibnja 2014., Google Spain i Google (C-131/12, EU:C:2014:317, t. 60. i točku 2. izreke).

15 Vidjeti presudu od 13. svibnja 2014., Google Spain i Google (C-131/12, EU:C:2014:317, t. 53.).

16 Vidjeti presudu od 13. svibnja 2014., Google Spain i Google (C-131/12, EU:C:2014:317, t. 54.).

2. Mjesto s kojeg se izvršava pretraga

43. Kao i u ovom predmetu, u predmetu Google Spain i Google [17], u glavnom postupku stranke su bile Google [18] kao tužitelj i državna agencija za zaštitu podatka [19], a vodio se povodom odluke te agencije.

44. Međutim, osoba na koju se odnosi presuda Google Spain i Google [20] očito je osoba čije osobne podatke treba zaštititi. Sud pravima te osobe daje prednost. Perspektiva osobe koja traži informacije u toj se presudi navodi samo podredno [21]. Slijedom toga, time što je samo naveo „popis rezultata, prikazan nastavno na izvršenu pretragu o [osobnom imenu] osobe", Sud nije pojasnio okvir u kojem je ta pretraga izvršena, niti tko ju je izvršio ili s kojeg mjesta.

45. Iako se odredbama Direktive 95/46, na temelju članaka 7. i 8. Povelje, stoga nastoje zaštititi temeljna prava osobe „koju se pretražuje" i za koju zatim „postoje poveznice", ipak se u njima ne utvrđuje teritorijalnost uklanjanja poveznica. Na primjer, ni u tim odredbama ni u presudi Google Spain i Google [22] ne pojašnjava se treba li drukčije postupati sa zahtjevom za pretragu izvršenim u Singapuru od zahtjeva izvršenog u Parizu ili Katowicei.

46. Prema mojem mišljenju, postoji razlika ovisno o mjestu s kojeg se pretraga izvršava. Na zahtjeve za pretragu izvršene izvan područja Unije ne treba primjenjivati uklanjanje poveznica u rezultatima pretrage.

a) Teritorijalna primjena Direktive 95/46

47. Na temelju članka 52. stavka 1. UEU-a Ugovori se primjenjuju na 28 država članica [23]. Državno područje države članice definirano je nacionalnim pravom i međunarodnim javnim pravom [24]. U članku 52. stavku 2. UEU-a napominje se da je teritorijalno područje primjene Ugovorâ navedeno u članku 355. UFEU-a [25]. Izvan tog područja pravo Unije u načelu se ne može primijeniti niti, slijedom toga, stvarati prava i obveze.

48. Stoga se postavlja pitanje proširuje li se iznimno područje primjene Direktive 95/46 izvan prethodno navedenih granica državnog područja, odnosno treba li odredbe te direktive tumačiti toliko široko da imaju učinke izvan tih granica.

49. Smatram da to nije slučaj.

50. Točno je da postoje određene situacije u kojima se u pravu Unije dopuštaju izvanteritorijalni učinci.

17 Presuda od 13. svibnja 2014. (C-131/12, EU:C:2014:317)

18 Konkretnije, Google Spain SL i Google Inc.

19 Španjolska agencija za zaštitu podataka u predmetu Google Spain i Google i CNIL u ovom predmetu

20 Presuda od 13. svibnja 2014. (C-131/12, EU:C:2014:317)

21 Kao i osobe koja ih prvotno stavlja na internet. Vidjeti i moje mišljenje u predmetu C-136/17, G. C. i dr. (Uklanjanje poveznica na osjetljive podatke) iznesenog istoga dana kao i ovo mišljenje, t. 67.

22 Presuda od 13. svibnja 2014. (C-131/12, EU:C:2014:317)

23 Ta odredba potvrđuje opće načelo međunarodnog javnog prava prema kojem međunarodne organizacije ne raspolažu vlastitim područjem, nego se sastoje od područja njihovih država članica. Vidjeti Kokott, J., „Artikel 52 EUV", u Streinz, R. (ur.), *EUV/AEUV*, Beck, 2. izdanje, München, 2012., t. 1.

24 Vidjeti u tom pogledu i presudu od 29. ožujka 2007., Aktiebolaget NN (C-111/05, EU:C:2007:195, t. 54.), u kojoj je Sud u pogledu članka 299. UEZ-a, koji je postao članak 355. UFEU-a, odlučio da, „s obzirom na to da u Ugovoru ne postoji preciznija definicija državnog područja koje proizlazi iz suverenosti svake države članice, na svakoj je od država članica da odrede doseg i granice tog državnog područja, u skladu s pravilima međunarodnog javnog prava".

25 O članku 355. UFEU-a vidjeti i moje mišljenje u predmetu The Gibraltar Betting and Gaming Association (C-591/15, EU:C:2017:32, t. 54. i sljedeće točke).

51. Kao što također naglašava francuska vlada, na temelju ustaljene sudske prakse o pravu tržišnog natjecanja, činjenica da poduzetnik koji sudjeluje u protutržišnom sporazumu ili provodi djelovanje takve prirode ima sjedište u trećoj zemlji nije prepreka primjeni pravila tržišnog natjecanja Unije na temelju članaka 101. i 102. UFEU-a, ako taj sporazum ili takvo djelovanje proizvodi svoje učinke na području Unije [26].

52. U području prava o žigu, Sud je odlučio da se djelotvornost pravila o zaštiti prava o žigu ugrožava [27] ako se na upotrebu, u prodajnoj ponudi ili oglasu na internetu upućenom potrošačima u Uniji, znaka istovjetnog ili sličnog žigu registriranom u Uniji ne primjenjuju ta pravila samo zato što treća strana koja je objavila tu ponudu ili oglas ima sjedište u trećoj državi, zato što se server internetske stranice koju upotrebljava nalazi u takvoj državi ili pak zato što proizvod na koji se odnosi navedena ponuda ili navedeni oglas dolazi iz treće države [28].

53. Smatram da su te dvije situacije ekstremne i iznimne. U objema je situacijama ključan učinak na unutarnje tržište (čak i ako je moguć utjecaj i na druga tržišta). Unutarnje tržište jest područje koje je jasno definirano Ugovorima. Suprotno tomu, internet po svojoj prirodi postoji na svjetskoj razini te je na određen način prisutan posvuda. Stoga je teško povlačiti analogije i praviti usporedbe.

b) Izvanteritorijalni učinci temeljnih prava

54. Prema mojem mišljenju, nije se moguće pozvati, kao što to čini Défenseur des droits, ni na sudsku praksu Europskog suda za ljudska prava o izvanteritorijalnim učincima Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenoga 1950., u okviru izručenja osobe u treću zemlju [29], i to iz dva razloga.

55. Kao prvo, područje primjene Povelje izjednačeno je s područjem primjene prava Unije, a ne obrnuto, što se izričito navodi u članku 51. stavku 2. Povelje [30].

56. Kao drugo, ta sudska praksa odnosi se na specifične slučajeve smrtne kazne ili zabrane mučenja, što su ljudska prava na kojima se temelji cijela vladavina prava i od kojih se ni u kojem slučaju ne može odstupiti [31].

57. Suprotno tomu, i to je na neki način okosnica ovog predmeta, „pravo na zaborav" treba odvagnuti s drugim temeljnim pravima.

c) Odvagivanje temeljnih prava

58. Ključan argument protiv obveze uklanjanja poveznica na svjetskoj razini jest odvagivanje temeljnih prava i zaključaka koji se na njih odnose u presudi Google Spain i Google [32]. U tom je predmetu Sud pridao veliku važnost odvagivanju, s jedne strane, prava na zaštitu podataka i privatnost i, s druge strane, zakonitog interesa javnosti da pristupi pretraživanoj informaciji.

26 Vidjeti presudu od 6. rujna 2017., Intel/Komisija (C-413/14 P, EU:C:2017:632, t. 43.).

27 U ovom slučaju i tada, članak 5. stavak 3. točke (b) i (d) Prve direktive 89/104/EEZ Vijeća od 21. prosinca 1988. o usklađivanju zakonodavstava država članica o žigovima i članak 9. stavak 2. točke (b) i (d) Uredbe Vijeća (EZ) br. 40/94 od 20. prosinca 1993. o žigu Zajednice (SL 1994., L 11, str. 1.)

28 Vidjeti presudu od 12. srpnja 2011., L'Oréal i dr. (C-324/09, EU:C:2011:474, t. 63.)

29 Vidjeti ESLJP, 7. srpnja 1989., Soering protiv Ujedinjene Kraljevine, CE:ECHR:1989:0707JUD001403888; ESLJP, 11. srpnja 2000., Jabari protiv Turske, CE:ECHR:2000:0711JUD004003598; ESLJP, 15. ožujka 2001., Ismaili protiv Njemačke, br. 58128/00 i ESLJP, 4. rujna 2014., Trabelsi protiv Belgije, CE:ECHR:2014:0904JUD000014010.

30 Vidjeti i presudu od 26. veljače 2013., Åkerberg Fransson (C-617/10, EU:C:2013:105, t. 19.).

31 Vidjeti u pogledu članka 4. Povelje presudu od 5. travnja 2016., Aranyosi i Căldăraru (C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, t. 85. i 86. te izričita upućivanja na članak 3. i članak 15. stavak 2. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda).

32 Presuda od 13. svibnja 2014. (C-131/12, EU:C:2014:317)

59. Utvrđeno je da prava na zaštitu podataka i privatnost proizlaze iz članaka 7. i 8. Povelje te da trebaju biti povezana s pravom Unije i njegovom teritorijalnošću. Isto vrijedi za zakonit interes javnosti da pristupi pretraživanoj informaciji. Za Uniju to pravo proizlazi iz članka 11. Povelje. Javnost koja se navodi nije svjetska javnost, nego je obuhvaćena područjem primjene Povelje te je stoga riječ o europskoj javnosti.

60. Kada bi se prihvatilo uklanjanje poveznica na svjetskoj razini, tijela Unije ne bi mogla utvrditi i odrediti pravo na privatnost i primanje informacija, a još manje odvagnuti ga s drugim temeljnim pravima zaštite podataka. Tim više jer se takav interes javnosti za pristup informacijama neizbježno mijenja ovisno o zemljopisnom položaju, od jedne treće države do druge.

61. Osim toga, stoga bi postojala opasnost da Unija spriječi osobe u trećim zemljama da pristupe informacijama. Kad bi tijelo u Uniji moglo naložiti uklanjanje poveznica na svjetskoj razini, time bi se pružio loš primjer trećim zemljama koje bi također mogle naložiti uklanjanje poveznica na temelju vlastitih zakona. Moguće je zamisliti da treće zemlje iz bilo kojeg razloga tumače svoja određena prava na način da sprečavaju osobe koje se nalaze u državi članici Unije da pristupe pretraživanoj informaciji. Postoji stvaran rizik od „utrke prema dnu" na europskoj i svjetskoj razini, na štetu slobode izražavanja [33].

62. Predmetno pitanje stoga ne zahtijeva da se odredbe Direktive 95/46 primjenjuju izvan područja Unije. To pak ne znači da pravo Unije nikad ne može obvezati operatera pretraživača kao što je Google da poduzme radnje na svjetskoj razini. Ne isključujem da mogu postojati situacije u kojima interes Unije zahtijeva primjenu odredbi Direktive 95/46 izvan područja Unije. Ali u situaciji kao što je ona u glavnom predmetu, nema razloga za primjenu odredbi Direktive 95/46 na takav način.

63. Stoga predlažem Sudu da na prvo prethodno pitanje odgovori da odredbe članka 12. točke (b) i članka 14. točke (a) Direktive 95/46 treba tumačiti na način da operater pretraživača, prilikom ispunjavanja zahtjeva za uklanjanje poveznica, nije dužan izvršiti to uklanjanje na svim nazivima domene svojeg pretraživača, tako da se sporne poveznice više ne pojavljuju bez obzira na mjesto s kojeg se izvršava pretraga o osobnom imenu podnositelja zahtjeva.

B. Drugo i treće prethodno pitanje

64. Budući da predlažem da se na prvo pitanje odgovori niječno, valja zajedno analizirati drugo i treće pitanje.

65. Drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev želi znati je li operater pretraživača prilikom ispunjavanja zahtjeva za uklanjanje poveznica dužan ukloniti samo sporne poveznice na rezultate prikazane nastavno na izvršenu pretragu o osobnom imenu podnositelja zahtjeva na nazivu domene koji odgovara državi iz koje se zahtjev smatra izvršenim ili, općenitije, na nazivima domene pretraživača koji odgovaraju nacionalnim nastavcima tog pretraživača za sve države članice Unije.

66. Treće pitanje koje se postavlja „kao dopuna" drugom pitanju odnosi se na utvrđivanje toga je li operater pretraživača, koji ispunjava zahtjev za uklanjanje poveznica, dužan ukloniti sporne rezultate pretrage prikazane nastavno na izvršenu pretragu o osobnom imenu podnositelja zahtjeva tehnikom zvanom „geografsko blokiranje", s IP adrese za koju se smatra da se nalazi u državi članici u kojoj je nositelj „prava na uklanjanje poveznica" rezident, ili pak, općenitije, s IP adrese za koju se smatra da se nalazi u nekoj od država članica na koje se primjenjuje Direktiva 95/46, neovisno o nazivu domene koji upotrebljava korisnik interneta koji izvršava pretragu.

33 Vidjeti i mišljenje u predmetu Google Spain i Google (C-131/12, EU:C:2013:424, t. 121.), u kojem je nezavisni odvjetnik N. Jääskinen smatrao da temeljno pravo na informiranje zaslužuje posebnu zaštitu u pravu Unije, posebice s obzirom na rastuću tendenciju autoritarnih režima da drugdje ograniče pristup internetu ili da cenzuriraju sadržaj kojem se može pristupiti pomoću interneta.

67. Sud koji je uputio zahtjev u prethodnim pitanjima uspostavlja neodvojivu vezu između, s jedne strane, naziva domene pretraživača [34] i, s druge strane, mjesta s kojeg je internetska pretraga o imenu osobe izvršena [35].

68. Što se tiče prvog prethodnog pitanja, takva je veza prirodna: ako operater pretraživača učini nedostupnim rezultate pretrage na svim svojim nazivima domena, sporne se poveznice očito više neće pojavljivati neovisno o mjestu s kojeg je pretraga izvršena.

69. Suprotno tomu, ako se na prvo pitanje odgovori niječno, kao što predlažem, takva veza više nije obvezna. Naime, kao što ističe sam sud koji je uputio zahtjev, osoba ima mogućnost izvršavati svoje pretrage na bilo kojem nazivu domene pretraživača. Na primjer, nastavak google.fr nije ograničen na pretrage izvršene u Francuskoj.

70. Ta se mogućnost ipak može ograničiti tehnologijom zvanom „geografsko blokiranje”.

71. Geografsko blokiranje je tehnologija kojom se ograničava pristup internetskom sadržaju ovisno o zemljopisnom položaju korisnika. U sustavu geografskog blokiranja, korisnikova lokacija određuje se s pomoću tehnika geolociranja, kao što su provjera korisnikove IP adrese. Geografsko blokiranje, koje je oblik cenzure, smatra se neopravdanim u pravu o unutarnjem tržištu Unije u kojem se na njega osobito odnosi uredba čiji je cilj spriječiti trgovce koji posluju u jednoj državi članici da blokiraju ili ograničavaju pristup svojim internetskim sučeljima klijentima iz drugih država članica koji žele sudjelovati u prekograničnim transakcijama [36].

72. Jednom kad se geografsko blokiranje dopusti, nije važan naziv domene operatera korištenog pretraživača. Stoga predlažem da se treće pitanje razmotri prije drugog.

73. U presudi Google Spain i Google [37] Sud je odlučio da operater pretraživača mora u okviru svojih odgovornosti, nadležnosti i mogućnosti osigurati da aktivnost navedenog pretraživača zadovoljava uvjete iz Direktive 95/46 kako bi njome predviđena jamstva mogla razviti svoj puni učinak i kako bi se ostvarila učinkovita i potpuna zaštita osoba čiji se podaci obrađuju, osobito zaštita njihovog prava na privatnost [38].

74. Jednom kad se utvrdi pravo na uklanjanje poveznica, tada operater pretraživača poduzima sve mjere koje ima na raspolaganju kako bi osigurao učinkovito i potpuno uklanjanje poveznica [39]. Taj operater treba poduzeti sve korake koje tehnički može poduzeti. Što se tiče glavnog predmeta, to uključuje, među ostalim, tehniku zvanu „geografsko blokiranje” neovisno o nazivu domene koji upotrebljava korisnik interneta koji izvršava pretragu.

75. Uklanjanje poveznica ne treba izvršiti na nacionalnoj razini, kao što ću objasniti u nastavku teksta, nego na razini Europske unije.

34 Na primjer google.fr, google.lu, google.za ili google.com

35 Na primjer Francuska, Luksemburg, Južna Afrika ili Sjedinjene Američke Države

36 Vidjeti Uredbu (EU) 2018/302 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. veljače 2018. o rješavanju pitanja neopravdanoga geografskog blokiranja i drugih oblika diskriminacije na unutarnjem tržištu na temelju državljanstva, mjesta boravišta ili mjesta poslovnog nastana klijenata te o izmjeni uredbi (EZ) br. 2006/2004 i (EU) 2017/2394 i Direktive 2009/22/EZ (SL 2018., L 601, str. 1.).

37 Presuda od 13. svibnja 2014. (C-131/12, EU:C:2014:317)

38 Vidjeti presudu od 13. svibnja 2014., Google Spain i Google (C-131/12, EU:C:2014:317, t. 38.).

39 U presudi od 15. rujna 2016., Mc Fadden (C-484/14, EU:C:2016:689, t. 96.), Sud je naglasio da, s obzirom na povrede prava intelektualnog vlasništva, mjere koje poduzima adresat sudskog naloga tijekom njegova izvršenja trebaju biti dovoljno učinkovite kako bi osigurale stvarnu zaštitu temeljnog prava o kojem je riječ, odnosno za svoj učinak imati sprečavanje ili barem otežavanje neovlaštenih pristupanja zaštićenim sadržajima i ozbiljno obeshrabrivanje korisnika interneta, koji koriste usluge adresata tog sudskog naloga, da pristupaju tim sadržajima, koji su im stavljeni na raspolaganje, uz povredu navedenog temeljnog prava. Vidjeti i presudu od 27. ožujka 2014., UPC Telekabel Wien (C-314/12, EU:C:2014:192, t. 62.). Takvo se rasuđivanje može primijeniti i u ovom predmetu.

76. Budući da Direktiva 95/46 mora „težiti tome da osigur[a] visoku razinu zaštite u [Uniji]”[40], njome se uvodi potpuni sustav zaštite podataka koji prelazi nacionalne granice. Direktiva se temelji na prijašnjem članku 100.a UEZ-a[41] te se na nju odnosi logika unutarnjeg tržišta koje obuhvaća, ako na to treba podsjetiti, područje bez unutarnjih granica[42]. Iz toga slijedi da bi uklanjanje poveznica na nacionalnoj razini bilo protivno tom cilju usklađivanja i korisnom učinku odredbi Direktive 95/46[43].

77. Osim toga, valja istaknuti da se u pogledu Uredbe 2016/679 to pitanje ne bi ni postavilo jer se ta uredba kao takva „izravno […] primjenjuje u svim državama članicama”[44]. Uredba 2016/679 temelji se na članku 16. UFEU-a i premašuje pristup unutarnjeg tržišta Direktive 95/46 te joj je cilj osigurati potpun sustav zaštite osobnih podataka u Uniji[45]. Ta se uredba sustavno odnosi na Uniju, područje Unije odnosno na države članice[46].

78. Stoga predlažem da se na drugo i treće prethodno pitanje odgovori da je operater pretraživača dužan ukloniti sporne poveznice iz rezultata prikazanih nastavno na pretragu o osobnom imenu podnositelja zahtjeva koja je izvršena u mjestu koje se nalazi u Europskoj uniji. U tom kontekstu, taj operater dužan je poduzeti sve mjere koje ima na raspolaganju kako bi osigurao učinkovito i potpuno uklanjanje poveznica. To uključuje, među ostalim, tehniku zvanu „geografsko blokiranje”, s IP adrese za koju se smatra da se nalazi u nekoj od država članica na koje se primjenjuje Direktiva 95/46, neovisno o nazivu domene koji upotrebljava korisnik interneta koji izvršava pretragu.

VI. Zaključak

79. S obzirom na sva prethodna razmatranja, predlažem Sudu da na prethodna pitanja koja je uputio Conseil d’État (Državno vijeće, Francuska) odgovori na sljedeći način:

1. Odredbe članka 12. točke (b) i članka 14. točke (a) Direktive 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka, treba tumačiti na način da operater pretraživača, prilikom ispunjavanja zahtjeva za uklanjanje poveznica, nije dužan izvršiti to uklanjanje na svim nazivima domene svojeg pretraživača, tako da se sporne poveznice više ne pojavljuju bez obzira na mjesto s kojeg se izvršava pretraga o osobnom imenu podnositelja zahtjeva.

2. Operater pretraživača dužan je ukloniti sporne poveznice iz rezultata prikazanih nastavno na pretragu o osobnom imenu podnositelja zahtjeva koja je izvršena u mjestu koje se nalazi u Europskoj uniji. U tom kontekstu, taj operater dužan je poduzeti sve mjere koje ima na raspolaganju kako bi osigurao učinkovito i potpuno uklanjanje poveznica. To uključuje, među ostalim, tehniku zvanu „geografsko blokiranje”, s IP adrese za koju se smatra da se nalazi u nekoj od država članica na koje se primjenjuje Direktiva 95/46, neovisno o nazivu domene koji upotrebljava korisnik interneta koji izvršava pretragu.

40 Vidjeti uvodnu izjavu 10. Direktive 95/46.

41 Koji je postao članak 114. UFEU-a.

42 Vidjeti članak 26. stavak 2. UFEU-a.

43 Suprotno tomu, čini mi se da se ovdje teško može pozvati na Povelju, kao što to čine određene stranke, jer se ona primjenjuje samo u području primjene prava Unije. Njezino je područje primjene stoga određeno područjem primjene Direktive 95/46, a ne obrnuto.

44 Vidjeti članak 288. stavak 2. UFEU-a, kao i deklaratorno Uredbu 2016/679 *in fine*.

45 Valja dodati, u skladu s načelom pravičnosti, da odredba članka 16. UFEU-a nije postojala u trenutku donošenja Direktive 95/46, te se zbog toga potonja direktiva temelji na članku 114. UFEU-a (tada članku 110.a UEZ-a).

46 U množini